

Державна податкова
служба України

Головне управління ДПС у Чернігівській області

Новації Закону України від 04 грудня 2024 року № 4113-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»

[Закон України від 04 грудня 2024 року № 4113-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»](#) (далі – Закон № 4113) набирає чинності з 1 січня 2025 року, крім окремих положень, що стосуються уточнення порядку сплати військового збору, які набирають чинності з дня, наступного за днем опублікування Закону № 4113, та застосовуються до періодів з дня набрання чинності Закону України від 10 жовтня 2024 року № 4015-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» (далі – Закон № 4015), тобто з 1 грудня 2024 року.

Новаціями Закону № 4113 є:

уточнено положення Податкового кодексу України (далі – Кодекс) щодо застосування резидентами Дія Сіті відповідної ставки податку на доходи фізичних осіб та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) при виплаті доходів платникам податку – спеціалістам резидента Дія Сіті;

уточнено положення Кодексу щодо порядку сплати податку на доходи фізичних осіб з доходів платників податку – спеціалістів резидента Дія Сіті за відповідні календарні місяці, в яких резидент Дія Сіті не відповідав відповідним вимогам профільного законодавства;

визначений порядок сплати податку на доходи фізичних осіб та єдиного внеску з доходів платників податку – спеціалістів резидента Дія Сіті, який був зареєстрований як стартап;

уточнено порядок сплати військового збору окремими платниками збору;

звільнено самозайнятих осіб (фізичних осіб – підприємців, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність), які призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації, від нарахування, сплати та подання звітності з військового збору на весь період їх військової служби.

Зміни в сплаті податку на доходи фізичних осіб та єдиного внеску резидентами Дія Сіті

1. Відповідно до підпункту 170.14¹.2 пункту 170.14¹ статті 170 Кодексу за ставкою податку на доходи фізичних осіб, визначеною пунктом 167.2 статті 167 Кодексу (5 відс.), оподатковуються доходи платника податку – спеціаліста резидента Дія Сіті, що виплачуються на його користь резидентом Дія Сіті у вигляді:

а) заробітної плати;

б) винагороди за гіг-контрактом, укладеним у порядку, передбаченому Законом України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», у тому числі винагороди за створення та перехід прав на твори, створені за замовленням;

в) авторської винагороди за створення службового твору та перехід прав на службові твори.

Змінами, внесеними Законом № 4113, уточнено положення Кодексу та чітко визначено, що ставка податку на доходи фізичних осіб у розмірі 5 відс. до зазначених доходів застосовується, починаючи з календарного місяця, наступного за календарним місяцем, в якому набуто статус резидента Дія Сіті.

Доходи спеціалістів резидента Дія Сіті, що були нараховані (виплачені) у календарному місяці, в якому набуто статус резидента Дія Сіті, оподатковуються за ставкою 18 відсотків.

2. Змінами до підпункту 170.14¹.5 пункту 170.14¹ статті 170 Кодексу уточнено порядок сплати податку на доходи фізичних осіб з доходів платників податку – спеціалістів резидента Дія Сіті за відповідні календарні місяці, в яких резидент Дія Сіті не відповідав відповідним вимогам профільного законодавства.

Для застосування резидентом Дія Сіті до доходів платників податку – спеціалістів резидента Дія Сіті ставки податку на доходи фізичних осіб у розмірі 5 відс. він має відповідати у відповідному місяці вимогам, визначеним пунктами 2 і 3 частини першої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», а саме: розмір середньої місячної винагороди залученим працівникам та гіг-спеціалістів має становити не менше, ніж еквівалент 1200 євро, а середньооблікова кількість працівників та гіг-спеціалістів має становити не менше 9 осіб.

З урахуванням змін, внесених Законом № 4113, встановлено, що у разі якщо податковий агент – резидент Дія Сіті у відповідний календарний місяць не відповідав зазначеним вимогам, такий податковий агент зобов'язаний у межах податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску самостійно нарахувати податок на доходи фізичних осіб за ставкою 18 відс. щодо доходів спеціалістів резидента Дія Сіті,

що були нараховані (виплачені) протягом такого календарного місяця, та за власний рахунок сплатити (перерахувати) до подання податкового розрахунку податок на доходи фізичних осіб до бюджету за вирахуванням податку, що був сплачений (перерахований) до бюджету з таких доходів.

3. Відповідно до частини третьої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» надано право юридичній особі, яка відповідає не всім вимогам для резидента Дія Сіті, перебувати у зазначеному статусі, але не довше ніж до 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, в якому вона набула статусу резидента Дія Сіті, за умови дотримання вимог, встановлених частиною третьою статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні».

Законом № 4113 пункт 170.14¹ статті 170 Кодексу доповнено новим підпунктом, яким визначено порядок застосування такими юридичними особами відповідної ставки податку на доходи фізичних осіб.

Так, встановлено, що до 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, у якому податковий агент набуде статусу резидента Дія Сіті, до доходів, які виплачуються спеціалістам резидента Дія Сіті, застосовується ставка податку на доходи фізичних осіб у розмірі 5 відс. і в тому календарному місяці, в якому вони не відповідали вимозі, визначеній пунктом 3 частини першої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (середньооблікова кількість працівників та гіг-спеціалістів може становити менше 9 осіб).

Якщо після настання 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, у якому вони набули статусу резидента Дія Сіті, такий податковий агент – резидент Дія Сіті продовжує не відповідати вимозі, визначеній пунктом 3 частини першої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», такий податковий агент – резидент Дія Сіті зобов'язаний у строк, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, самостійно нарахувати та сплатити (перерахувати) за власний рахунок до бюджету податок на доходи фізичних осіб за ставкою 18 відс. щодо доходів спеціалістів резидента Дія Сіті, виплачених протягом останніх трьох місяців календарного року, наступного за календарним роком, в якому податковий агент набув статусу резидента Дія Сіті, за вирахуванням податку, що був сплачений (перерахований) до бюджету з таких доходів.

При цьому сума такого сплаченого (перерахованого) податку податковим агентом не включається до складу загального місячного (річного) оподатковуваного доходу спеціалістів резидента Дія Сіті.

Відповідно до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4113 положення нового абзацу другого підпункту 170.14^{1.6} пункту 170.14¹ статті 170 Кодексу щодо необхідності доплати податку на доходи фізичних осіб податковим агентом –

резидентом Дія Сіті, який продовжує не відповідати вимозі, визначеній пунктом 3 частини першої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», після настання 31 грудня відповідного календарного року, застосовуються до резидентів Дія Сіті, які набувають статусу резидента Дія Сіті відповідно до частини третьої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем набрання чинності Законом № 4113, тобто з 01 лютого 2025 року.

4. Змінами до частини 14¹ статті 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464) уточнено порядок застосування відповідної ставки єдиного внеску новими резидентами Дія Сіті.

На сьогодні єдиний внесок для платника – резидента Дія Сіті, який у календарному місяці відповідав вимогам, визначеним пунктами 2, 3 частини першої, пунктом 10 частини другої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (розмір середньої місячної винагороди залученим працівникам та гіг-спеціалістів має становити не менше, ніж еквівалент 1200 євро, середньооблікова кількість працівників та гіг-спеціалістів має становити не менше 9 осіб, загальна сума податкового боргу протягом 30 днів не перевищує 10 мінімальних заробітних плат (виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного календарного року), встановлюється:

1) на суму нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України «Про оплату праці», – у розмірі мінімального страхового внеску;

2) на суму винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за гіг-контрактами, укладеними у порядку, передбаченому Законом України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», – у розмірі мінімального страхового внеску.

Змінами, внесеними Законом № 4113, уточнено положення Закону № 2464 та чітко визначено, що єдиний внесок у розмірі мінімального страхового внеску із зазначених доходів сплачується резидентом Дія Сіті починаючи з календарного місяця, наступного за календарним місяцем, в якому платником набуто статус резидента Дія Сіті.

5. Відповідно до частини третьої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» надано право юридичній особі, яка відповідає не всім вимогам для резидента Дія Сіті, перебувати у зазначеному статусі, але не довше ніж до 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, в якому вона набула статусу резидента Дія Сіті, за умови дотримання вимог, встановлених частиною третьою статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні».

Законом № 4113 частину 14¹ статті 8 Закону № 2464 доповнено новими положеннями, якими визначено порядок застосування такими юридичними особами відповідної ставки єдиного внеску.

Так, встановлено, що такі юридичні особи до 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, у якому вони набули статусу резидента Дія Сіті, сплачують єдиний внесок у розмірі мінімального страхового внеску і в такому календарному місяці, в якому вони не відповідали вимозі, визначеній пунктом 3 частини першої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (середньооблікова кількість працівників та гіг-спеціалістів може становити менше 9 осіб).

Якщо після настання зазначеного терміну такий платник – резидент Дія Сіті продовжує не відповідати вимозі, визначеній пунктом 3 частини першої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», такий платник – резидент Дія Сіті зобов'язаний у місячний строк самостійно донарахувати та сплатити єдиний внесок за ставкою у розмірі 22 відс. (8,41 відс. за найманого працівника з інвалідністю) щодо доходів, виплачених протягом кожного звітного періоду, коли платник не відповідав зазначеній вимозі, в межах останніх трьох місяців календарного року, наступного за календарним роком, в якому платник набув статусу резидента Дія Сіті, за вирахуванням єдиного внеску, що був сплачений у розмірі мінімального страхового внеску за такі звітні періоди.

До таких донарахованих сум не застосовується штраф у розмірі 10 відс. донарахованої суми, встановлений пунктом 3 частини одинадцятої статті 25 Закону № 2464.

Відповідно до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4113 положення частини 14¹ статті 8 Закону № 2464 щодо необхідності доплати єдиного внеску застосовуються до резидентів Дія Сіті, які набувають статусу резидента Дія Сіті відповідно до частини третьої статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем набрання чинності Законом № 4113, тобто з 1 лютого 2025 року.

Щодо законодавчих змін у справлянні військового збору

Стосовно сплати військового збору з доходів, отриманих фізичними особами – підприємцями від провадження господарської діяльності (крім платників єдиного податку)

1 грудня 2024 року набрав чинності Закон № 4015, яким, зокрема, збільшено розмір ставки військового збору з 1,5 відс. до 5 відс., у тому числі для фізичних осіб – підприємців (далі – ФОП), які не є платниками єдиного податку.

Разом з тим, Законом № 4113 установлено, що річне податкове зобов'язання з військового збору з доходів платників, визначених пунктом 162.1 статті 162 Кодексу, що включаються до складу загального річного оподатковуваного доходу за 2024 звітний (податковий) рік та остаточний розрахунок податкових зобов'язань щодо яких проводиться в поданій річній податковій декларації про майновий стан і доходи, у тому числі з іноземних доходів, визначається за ставкою військового збору у розмірі 1,5 відсотка (крім доходів від операцій з майном, доходу у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна).

Ставка військового збору у розмірі 5 відсотків застосовується до доходів, що включаються до складу загального річного оподатковуваного доходу та остаточний розрахунок податкових зобов'язань щодо яких проводиться в поданій річній податковій декларації про майновий стан і доходи, нараховані (виплачені) платникам податків починаючи з 1 січня 2025 року.

Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, регулюється статтею 177 розділу IV Кодексу.

Так, доходи фізичних осіб – підприємців, отримані протягом календарного року від провадження господарської діяльності, оподатковуються за ставкою, визначеною пунктом 167.1 статті 167 розділу IV Кодексу (пункт 177.1 статті 177 розділу IV Кодексу).

Об'єктом оподаткування є чистий оподатковуваний дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та негрошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої ФОП (пункт 177.2 статті 177 розділу IV Кодексу)

Крім того, пунктом 164.1 статті 164 розділу IV Кодексу, зокрема, визначено, що базою оподаткування податком на доходи фізичних осіб для доходів, отриманих від провадження господарської діяльності або незалежної професійної діяльності, є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається відповідно до пункту 177.2 статті 177 та пункту 178.3 статті 178 розділу IV Кодексу.

Остаточний розрахунок податку на доходи фізичних осіб за звітний податковий рік здійснюється платником самостійно згідно з даними, зазначеними в річній податковій декларації про майновий стан і доходи, з урахуванням сплаченого ним протягом року податку на доходи фізичних осіб на підставі документального підтвердження факту його сплати (підпункт 177.5.3 пункту 177.5 статті 177 розділу IV Кодексу).

Фізичні особи – підприємці подають річну податкову декларацію у строк, визначений підпунктом 49.18.4 пункту 49.18 статті 49 розділу I «Загальні положення» Кодексу, в якій поряд з доходами від

підприємницької діяльності мають зазначатися інші доходи з джерел їх походження з України та іноземні доходи, а також відомості про суми єдиного внеску, нарахованого на доходи від підприємницької діяльності в розмірах, визначених відповідно до закону (пункт 177.11 статті 177 розділу IV Кодексу).

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) збору з доходів платників збору, зазначених у підпункті 1 підпункту 1.1 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу, здійснюється в порядку, встановленому розділом IV Кодексу, з урахуванням особливостей, визначених підрозділом 1 цього розділу, за ставкою, визначеною підпунктом 1 підпункту 1.3 цього пункту (підпункт 1.4 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Отже, розрахунок податкового зобов'язання з військового збору для доходів, отриманих ФОП від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, здійснюється за звітний (податковий) рік виходячи з бази оподаткування.

Враховуючи зазначене, до чистого оподатковуваного доходу за 2024 рік, отриманого ФОП, який не є платником єдиного податку, від провадження господарської діяльності, застосовується ставка військового збору в розмірі 1,5 відсотка.

При цьому такі доходи, отримані таким платником податків починаючи з 01 січня 2025 року, оподатковуються за ставкою військового збору у розмірі 5 відсотків.

Стосовно сплати військового збору фізичними особами – підприємцями платниками єдиного податку

1 грудня 2024 року набрав чинності Закон № 4015, яким внесено зміни до Кодексу, та визначено ФОП – платників єдиного податку платниками військового збору.

Законом № 4113 уточнено порядок сплати військового збору окремими платниками збору.

Військовий збір для ФОП – платників єдиного податку (крім електронних резидентів (е-резидентів) встановлюється з 1 січня 2025 року по 31 грудня року, в якому буде припинено або скасовано воєнний стан, введений Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженням Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ.

Ставка військового збору для ФОП – платників єдиного податку:

першої, другої та четвертої груп – 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового

(звітнього) року, з розрахунку на календарний місяць (у 2025 році – 800,0 гривень);

третьої групи – 1 відсоток від доходу, визначеного згідно зі статтею 292 Кодексу.

ФОП – платники єдиного податку першої, другої та четвертої груп сплачують військовий збір шляхом здійснення авансового внеску не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця. Такі платники можуть здійснити сплату військового збору авансовим внеском за весь податковий (звітний) період (квартал, рік), але не більш як до кінця поточного звітнього року. Нарахування авансових внесків для таких платників військового збору здійснюється контролюючими органами.

ФОП – платники єдиного податку третьої групи сплачують військовий збір протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації платника єдиного податку за податковий (звітний) квартал.

ФОП – платники єдиного податку відображають суми військового збору (у тому числі щомісячні авансові внески військового збору) у складі податкової декларації платника єдиного податку.

Щодо відповідальності

Несплата (неперерахування) або сплата (перерахування) не в повному обсязі ФОП – платниками єдиного податку першої, другої та четвертої груп авансових внесків з військового збору в порядку та строки, визначені Кодексом, тягне за собою накладення штрафу в розмірі 50 відсотків ставки військового збору, визначеної Кодексом.

ФОП – платники єдиного податку третьої групи за порушення правил сплати (перерахування) сум військового збору притягаються до відповідальності у вигляді штрафу в розмірах, визначених статтею 124 Кодексу.

Щодо права не сплачувати та звільнення від сплати військового збору

1. Платники військового збору – ФОП – платники єдиного податку першої та другої груп, податкова адреса яких знаходиться на територіях бойових дій або на тимчасово окупованих російською федерацією територіях України станом на дату початку бойових дій або тимчасової окупації, мають право не сплачувати військовий збір за період з першого числа місяця, в якому почалися бойові дії на відповідній території, виникла можливість бойових дій або почалася тимчасова окупація такої території, до останнього числа місяця, в якому було завершено такі активні бойові дії, припинено можливість бойових дій або завершено тимчасову окупацію.

При цьому якщо платники збору – ФОП – платники єдиного податку першої та другої груп не сплачують єдиний податок та військовий збір, такі особи не заповнюють декларацію платника єдиного податку

– фізичної особи – підприємця за період, в якому єдиний податок та військовий збір не сплачувався.

2. Платники військового збору – ФОП – платники єдиного податку першої та другої груп, які не використовують працю найманих осіб, звільняються від сплати військового збору протягом одного календарного місяця на рік на час відпустки, а також за період хвороби, яка триває 30 і більше календарних днів, що підтверджується витягом з Електронного реєстру листків непрацездатності.

Щодо врахування сум сплаченого військового збору при розрахунку мінімального податкового зобов'язання

Законом № 4113 установлено, що з 1 січня 2025 року по 31 грудня року, в якому буде припинено або скасовано воєнний стан, введений Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX», при обчисленні різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок платниками єдиного податку другої, третьої групи та фізичними особами – підприємцями – платниками єдиного податку четвертої групи до загальної суми сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок, визначених пунктами 297¹.2 - 297¹.5 статті 297¹ Кодексу, включаються суми сплаченого військового збору.

Стосовно сплати військового збору з доходів, отриманих фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність

Законом № 4113 уточнено порядок сплати військового збору окремими платниками збору.

Законом № 4113 установлено, що річне податкове зобов'язання з військового збору з доходів платників, визначених пунктом 162.1 статті 162 Кодексу, що включаються до складу загального річного оподатковуваного доходу за 2024 звітний (податковий) рік та остаточний розрахунок податкових зобов'язань щодо яких проводиться в поданій річній податковій декларації про майновий стан і доходи, у тому числі з іноземних доходів, визначається за ставкою військового збору у розмірі 1,5 відсотка (крім доходів від операцій з майном, доходу у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна).

Ставка військового збору у розмірі 5 відсотків застосовується до доходів, що включаються до складу загального річного оподатковуваного доходу та остаточний розрахунок податкових зобов'язань щодо яких проводиться в поданій річній податковій

декларації про майновий стан і доходи, нараховані (виплачені) платникам податків починаючи з 1 січня 2025 року.

Порядок оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходів, отриманих фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, встановлено статтею 178 розділу IV Кодексу.

Доходи громадян, отримані протягом календарного року від провадження незалежної професійної діяльності, оподатковуються податком на доходи фізичних осіб за ставкою, визначеною пунктом 167.1 статті 167 розділу IV Кодексу (пункт 178.2 статті 178 розділу IV Кодексу).

Оподатковуваним доходом вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного виду незалежної професійної діяльності (пункт 178.3 статті 178 розділу IV Кодексу).

Крім того, пунктом 164.1 статті 164 розділу IV Кодексу, зокрема, визначено, що базою оподаткування податком на доходи фізичних осіб для доходів, отриманих від провадження незалежної професійної діяльності, є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається відповідно до пункту 178.3 статті 178 розділу IV Кодексу.

Остаточний розрахунок податку на доходи фізичних осіб за звітний податковий рік здійснюється платником самостійно згідно з даними, зазначеними в податковій декларації про майновий стан і доходи, в якій поряд з доходами від провадження незалежної професійної діяльності повинні зазначатися інші доходи з джерел їх походження з України та іноземні доходи, а також відомості про суми єдиного внеску, нарахованого на доходи від провадження незалежної професійної діяльності в розмірах, визначених відповідно до закону (пункт 178.7 статті 178 Кодексу).

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) збору з доходів платників збору, зазначених у підпункті 1 підпункту 1.1 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу, здійснюється в порядку, встановленому розділом IV Кодексу, з урахуванням особливостей, визначених підрозділом 1 цього розділу, за ставкою, визначеною підпунктом 1 підпункту 1.3 цього пункту (підпункт 1.4 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Розрахунок податкових зобов'язань з військового збору для доходів, отриманих фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, здійснюється за звітний (податковий) рік виходячи з бази оподаткування.

Отже, податкове зобов'язання з військового збору для доходів, отриманих фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, що включаються до складу загального річного оподаткованого доходу за 2024 звітний (податковий) рік, визначається за ставкою військового збору у розмірі 1,5 відсотка.

Ставка військового збору у розмірі 5 відсотків застосовуватиметься до доходів фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, що включаються до складу загального річного оподатковуваного доходу починаючи з 1 січня 2025 року.

Стосовно нарахування, утримання та сплати до бюджету військового збору для військовослужбовців

Законом № 4113 уточнений перелік доходів військовослужбовців до яких застосовується ставка військового збору у розмірі 1,5 відсотка.

1. Зазначена ставка військового збору застосовується до доходу, одержаного у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, які здійснюються відповідно до законодавства України (за винятком доходів, які звільняються від оподаткування військовим збором відповідно до підпункту 1.7 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу) військовослужбовцями та працівниками Збройних Сил України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної спеціальної служби транспорту України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Відповідно до пункту 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4113 зазначені зміни застосовуються з дня набрання чинності Законом № 4015, тобто до періодів з 1 грудня 2024 року.

Крім того, додатково зазначаємо, що залишено без змін положення Кодексу, відповідно до яких у період дії правового режиму воєнного стану не підлягають оподаткуванню військовим збором доходи у вигляді грошового забезпечення працівників правоохоронних органів, військовослужбовців та працівників Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та інших осіб на період їх безпосередньої участі в здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації.

2. Законом № 4113 внесено зміни до пункту 25 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, відповідно до яких звільнено самозайнятих осіб (фізичних осіб – підприємців, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність), які призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо

мобілізації від нарахування, сплати та подання звітності з військового збору на весь період їх військової служби.

Підставою для такого звільнення є заява самозайнятої особи та копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які подаються до органу доходів і зборів за місцем податкової реєстрації самозайнятої особи протягом 10 днів після її демобілізації. Якщо демобілізована самозайнята особа перебуває на лікуванні (реабілітації) у зв'язку з виконанням обов'язків під час мобілізації, на особливий період, заява і копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, подаються протягом 10 днів після закінчення її лікування (реабілітації).

Стосовно сплати військового збору фізичними особами з доходів, які підлягають річному декларуванню.

1. Законом № 4113 пункт 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу доповнено новим підпунктом 1.16, яким визначений порядок сплати військового збору фізичними особами з доходів, які підлягають річному декларуванню.

Річне податкове зобов'язання з військового збору з оподатковуваних доходів платника податку, що включаються до складу загального річного оподатковуваного доходу за 2024 звітний (податковий) рік та остаточний розрахунок податкових зобов'язань щодо яких проводиться в поданій річній податковій декларації про майновий стан і доходи, у тому числі з іноземних доходів, визначається за ставкою військового збору у розмірі 1,5 відсотка (крім доходів від операцій з майном, доходу у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна).

Ставка військового збору у розмірі 5 відсотків застосовується до доходів, що включаються до складу загального річного оподатковуваного доходу та остаточний розрахунок податкових зобов'язань щодо яких проводиться в поданій річній податковій декларації про майновий стан і доходи, нараховані (виплачені) платникам податків починаючи з 1 січня 2025 року.

До таких доходів фізичної особи, зокрема, відносяться:

окремі види доходів, що не підлягають оподаткуванню при виплаті, але не звільнені від оподаткування (прощена (анульована) основна сума боргу (кредиту) платника податку, сума перевищення річної неоподаткованої суми нецільової благодійної допомоги, оподатковувана частина доходу від продажу власної сільськогосподарської продукції тощо);

доходи, отриманні від особи, яка не є податковим агентом (від інших фізичних осіб (резидентів або нерезидентів)) (доходи від оренди майна іншій фізичній особі тощо);

іноземні доходи;

доходи від продажу інвестиційного активу;

доходи від зайняття підприємницькою діяльністю та/або від провадження незалежної професійною діяльністю.

2. Окремо Законом № 4113 встановлені особливості сплати військового збору з доходів від операцій з майном, доходу у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна.

Так, сума доходу від операцій з майном, доходу у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна, що підлягає оподаткуванню згідно з положеннями розділу IV Кодексу, отримана платником податків після набрання чинності Законом № 4015, тобто після 1 грудня 2024 року, оподатковується військовим збором за ставкою у розмірі 5 відсотків незалежно від зазначення таких доходів у річній податковій декларації про майновий стан і доходи за 2024 рік.

Більше інформації на вебпорталі ДПС за покликанням: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/855077.html>.

[Контакт-центр ДПС України](https://tax.gov.ua): 0-800-501-007. [Сервіс "Пульс"](https://tax.gov.ua) 0800-501-007.

Вебпортал ДПС: <https://tax.gov.ua/>,
субсайт Головного управління ДПС
у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>.
14000, Чернігів, вул. Ремісничка, 11, тел.: (0462) 652-300